

SCHOOLS
AS LIVING
LABS

SALL

KOOLID KUI ELUSLABORID

MIS ON ELUSLABOR KOOLIS?

Eluslabori puhul on tegemist ühise eesmärgi nimel koos töötamise/õppimise vormiga. Eluslabor moodustatakse enamasti selleks, et **lahendada probleeme või viia läbi muutusi**. Probleeme lahendatakse **koostöös** (nt õpilased, üpetajad, lapsevanemad, kohalikud ettevõtted vms).

Eluslabori projekt võib olla **osa õppetööst** (nt projektõpe), aga ka **kooliülene või kogukondlik** ettevõtmine. Eluslabori võib moodustada näiteks ühe kindla klassi õpilastest ja kaasata õpetajaid ja ka kooliväliseid osapooli (vanemad, kohalik omavalitsus) või siis kaasata kogu kooli.

KUIDAS KÄIB TÖÖ ELUSLABORIS?

Töö Eluslabori projekti kallal jaguneb erinevateks etappideks:

- Eluslabori tuumiku moodustamine (nt üks klass, õpilasomavalitsus vms)
- Probleemi(de) tuvastamine/ideede leidmine
- Lahenduste koosloome
- Prototüüpimine ehk mõne lahenduse osaline või täielik kiire läbi proovimine (mida saab teha odavalt ja kiiresti)
- Lahenduse testimine ja täiustamine

KUIDAS ALUSTADA JA MIDA TEHA?

1. OSALEJATE LEIDMINE KOOLISISESELT

Õpilased, õpetajad + administratsioon

Eluslabori võib luua mõne õppeaine raames (nt üks klass teeb projektõpet), aga ka klassideülesest (nt õpilasomavalitsus, üleskutse peale täiesti uus grupp kes hakkab koos tegutsema).

*Meie saame abiks olla õpilaste ja õpetajate motiveerimise osa – AHHAA küllastust või erinevat nänni. Lisaks saame anda erinevate nõ auhindade korras välja pääsmeid meie eriüritustele (nt Robolahing, uue näituse avamine jne).
Küsi julgelt abi!*

2. PROBLEEMI(DE) LEIDMINE

- Keskkonnateema ja/või toidu teemaga seotud probleem
- Probleeme võib küsida ka tervelt koolilt/kogukonnalt (*nt ideekorje Google formsiga, kastike kooli koridoris*).
- Võib valida ka midagi, mis on olnud nt pikka aega probleemiks, aga veel lahendamata.

Meie saame abiks olla siis, kui soovite kaardistamise jaoks korraldada väikest sündmust (võite tulla külla, võime ise tulla külla). Võime saata mingeid vajalikke materjale, kujundada plakateid ja infomaterjale, ette valmistada veebis mõned tööriistad (Mentimeter, Padlet, Mural jne). Küsige julgelt abi!

3. HUVIGRUPPIDE KAASAMINE

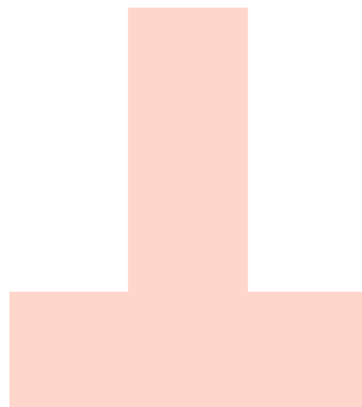
- Ühiselt mõelda, kes saaks probleemi lahendusel abiks olla (lapsevanemad, kohalikud ettevõtted, vallavalitsus jm koostööpartnerid)
- Huvigruppe saab kaardistada näiteks kiire ajurünnaku käigus
- Erinevaid huvigruppe võib kaasata lahenduste otsimise, aga ka prototüüpimise etapis. Aga ka näiteks sissejuhatuseks, et end mingi teemaga kurssi viia (nt keskkonna või toidu teemaline töötuba/loeng)

Meie saame abiks olla ajurünnaku ajal või kontaktide leidmisel. Nt kontakteeruda mõne teadlase/ekspertiga, anda nõu ja kaasa mõelda mis ala inimesi kaasata ja kuidas neile nõ kõige paremal viisil läheneda, jagada kontakte jne. Küsige julgelt abi!

4. LAHENDUSE LEIDMINE JA PROTOTÜÜPIMINE

Lahenduse leidmiseks ja prototüüpimiseks on palju erinevaid variante:

- Mini-häkaton (õpilased, õpetajad ja huvigrupid)
- Rühmatööd ja arutelud (+ abistavad õpetajad/huvigrupid)
- Urimustööd, loovtööd, projektõpe
- Koosloome ajurünnak

ERINEVAD NÄITED VÕIMALIKEST PROBLEEMIDEST

- Kooli sööklas läheb väga palju toitu raisku
- Koolis ei sorteerita jäätmeid
- Õpilastel pole võimalust loodusaineid õues õppida
- Õpilaste huvi loodusteaduste vastu on väike
- Kogukond ei tegele eriti keskkonnahoiuga
- Kohalikus poes visatakse väga palju toitu ära
- Tänavatel/tee äärtes vedeleb pidevalt väga palju prügi

Inspiratsiooniks erinevad näited erinevatest Eluslabori projektidest leiab [SIIT](#)

Metoodilisi ja muid abistavaid materjale Eluslabori kohta leiab [SIIT](#)

KÜSIMUSED?

Millal midagi teha? Ajakava on selline, et selle aasta sees võiks saada kokku Eluslabori põhitimi ja alustada probleemide leidmisega ning siis saab juba lahendamisega edasi liikuda.

Kui suur peab see lahendatav problem olema? Tegelikult võib see olla ka mingi väga hea idee või asi, mida lihtsalt tahetakse koos ära teha ja mis nõ kõigi elu kuidagi paremaks teeb. Niisiis ei tasu heituda sõnast probleem.

Kas üks projekt/probleem ja siis on töö läbi? Eluslabor võib vabalt saada püsivaks üksuseks ja ollagi viis, kuidas koolis erinevaid muutusi ellu viiakse ja probleeme lahendatakse. Niisiis võib vabalt oma Eluslabori tiimiga mitmeid erinevaid projekte ellu viia ja probleeme lahendada. Töö eluslaboris ongi nõ tsükliline – tehakse üks asi ära ja siis võetakse ette uus. Tiim võib olla sama, aga ka vahetuda. Aga meeles pidada siis, et kuna me kogu protsessu uurime, siis uute liikmete puhul anda neile alati siis eelküsimustik.